

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neprimite nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie
în scris.
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
SIBIU și AȘUȚIUNI:
In Wena la M. Dukas Nachf.,
H. A. Angenfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schmidt, A. Op-
penh. Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Barnat, Iuliu Le-
opolod (VII Erzsébet-körszt).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
ială. — ERULAME pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
Brașov, numărul 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 21.

Brașov, Miercuri 28 Ianuarie (10 Februarie)

1909.

Al II-lea proces de presă al „Gazetei Transilvaniei” pentru Björnson.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Târgu Mureșului, 8 Febr. n.

Pe răbojul pedepselor dictate în tim-
pal din urmă cu atâta liberalitate ziarelor
române din patrie, a fost crestată o nouă
pedeapsă, dată astăzi de către curtea cu
jurați din Târgu-Mureșului redactorului
responsabil al „Gazetei Transilvaniei” —
și aceasta, pentru că a reproduș în extras,
unul din articolele poetului norvegian
Björnson, ce s'au publicat în revista poli-
tică „Courrier Européen” și în care ma-
rele cugetător se ocupă de situațiunea
Slovacilor din Ungaria.

Las să urmeze aici articolul incriminat,
cărui a i-s'a dat cetire în decursul
pertractării finale de astăzi:

„Un nou articol al lui Björnson”.

»Poetul Björnson e în adevăr neobosit în a combate purtarea «clicei maghiare»
dela putere, cum o numește, față cu na-
ționalitățile. »Le Courrier Européen» publică
în fruntea numărului său dela 25 Februa-
rie a. c. un nou articol al marelui scriitor
norvegian cu titlul »L'oppression magyare».
Cei din «clică», zice el, au de gând a ni-
mici elita intelectuală a celorlalte popoare
ungare: astfel mutilate ei cred, că popoa-
rele vor ceda curând. Aceste vād închizân-
du-se liceele și muzeele lor; înalta cultură
nu poate să le vină decât prin intermediul
maghiar».

»Vorbește de preotul slovac Hlinka
și de tratarea ce o îndură, amintește droaia
proceselor de presă îndreptate contra zi-
arelor dileritelor naționalități și face amiri-
tore de lista condamnațiilor ce a primit'o
și care li se spune că încă nu e completă.
Sărmanii redactori ai unui mic jurnal slo-
vac, au fost condamnați laolaltă la 5000
coroane și patru ani închisoare. De când
a ajuns la putere guvernul actual (8 Apri-
lie 1906) apărătorii naționalităților, în cea
mai mare parte ziariști, au suferit în to-
tal 18 ani închisoare și au plătit 18 mii
coroane. și repetă, aceste cifre sunt ne-
complete. Citează câteva cazuri de uneltiri
contra Slovacilor. Amintește un caz, că un
Slovac a lăsat prin testament 300 de co-
roane în favorul copiilor slovaci. Clauzula
testamentului a fost anulată sub cuvânt
că »copii slovaci» nu sunt o societate sau o
instituțiune. Un rus a lăsat 160 mii co-
roane destinați de a favorisa instituțiuni
slovace și a desemnat pe executorii testa-
mentari. S'au pus toate în lucrare pentru
a zădărnici acest legat sau cel puțin a-l
încurja în procese, ca cu timpul să-i sle-
iască prin cheltueile cauzate de acesta.
Vorbește apoi de încercarea de a pune
mâna pe partea cea mai mare a micilor
Slovaci, pe cari li trimitea în regiuni pro-
prie maghiare pentru a-i crește».

»Dar, continuă Björnson, peste toate
este falsificarea voturilor (la alegeri) »Eu
aparțin unui popor liber și independent,
dar nu numai în Norvegia, ci în nici o
altă țară secundară nu se pomenesc atâ-
tea abuzuri electorale. A falsifica voturile
unui popor, aceasta ar fi în ochii noștri o
crimă așa de gravă că și aceea de a în-
venina apa ce o bea».

»Vorbește de sistemul electoral în
Ungaria, în care domnește o confuzie ne-
exprimabilă și care zice, că posedă o or-
ganizație nejustă. Arată dispoziția la ale-
geri între numărul alegătorilor și al man-
datelor la Unguri și la Români. Trece
apoi la modul cum se fac alegerile. Spune
că regele Ungariei a promis introducerea
votului universal, dar nu-și va putea îm-
plini promisiunea, zice Björnson, din cauza
uneltirilor aristocrației maghiare».

»Ungaria nu cunoaște drepturile de
reuniune. Adunările populare anunțate de
naționalități, sunt aproape interzise etc.»

»Când se va vedea eșind din șirul

»aristocrației maghiare un om cu inima
»tânără, cu sufletul nobil, și strigând cătră
»frații săi: »Să respectăm poruncile lui
»Dumnezeu înainte de acele ale oame-
»nilor?»

»Căți oameni nu vor zice cu mine, că
»dacă Maghiarii la 1867, ar fi primit limba
»mondială germană ca limba unienei lor,
»— dacă ar fi ales-o, zic, lăsând toată li-
»bertatea celorlalte idiome, oare Ungaria
»nu ar fi mai fericită decât astăzi? Toate
»naționalitățile sale n'ar fi ele mai unite,
»mai luminate și în consecință mai pros-
»pere? Organizațiunea electorală n'ar fi fost
»cu totul alta, alegerile sincere și legisla-
»ția echitabilă? Mai multă libertate și lea-
»litate n'ar fi creat un regim mai simplu,
»o administrație mai redusă, finanțe mai
»bune?»

»Atunci această trebuință de expan-
»ziune, care se manifestă la Maghiar c'o
»fortă tânără și nouă, ar fi avut ca țintă
»mai nobilă o ambițiune mai sănătoasă de-
»cât aceea de a converti prin violență pe
»toți cetățenii în Maghiari și toate popoa-
»rele vecine în inimi.»

Semnat: Björnstjerne Björnson.

Pe baza acestui articol procurorul a
intentat procesul și și-a formulat actul de
acuzatiune invocând »paragraful agita-
»țiunii» al codului penal ungueresc (§. 172
alinia 2). După ce senatul de punere sub
acuzatiune al tribunalului din Târgu-Mu-
reșului, a respins excepțiunile înaintate
de acuzat în contra punerii sale sub a-
cuza, — procesul a ajuns astăzi înaintea
curței cu jurați.

Pertractarea.

S'a început la oarele 9^{1/2}, a. m. Tri-
bunalul e compus astfel: Președinte: Grof
Nicolae Lázár; juri votanți Dr. Emeric
Szabó și Ladislav Vary. Procuror: Udvar-
helyi, șeful procuraturii din Târgu-Mu-
reșului. Tălmaci Dr. B. Băra, candidat de
advocat.

Acuzatul: Victor Braniste, redactor
resp. al »Gaz. Trans.» Apărătorul: Dr.
Iuliu Deceanu.

După ce se ia jurământul tălmaciului
Dr. Băra, președintele adresează acuzatului
întrebarea, dacă e gata a răspunde în
limba maghiară la întrebările, ce i-se vor
pune.

Acuzatul răspunde românește, că se
va apăra în limba sa maternă.

Președintele ia la cunoștință cu vā-
dită neplăcere declarația acuzatului și prin
intermediul tălmaciului li ia naționalul.

Urmează apelul nominal al juraților
și depunerea jurământului celor 12 jurați,
eșiți la sorți.

Fiind astfel curtea cu jurați consti-
tuită, președintele adresează acuzatului mai
multe întrebări în ce privește publicarea
în genere a articolului și scopul pe care l'a
urmărit acuzatul prin publicarea arti-
colului.

Acuzatul răspunde înainte de toate,
că articolul incriminat a fost reproduc în
parte și de ziarele maghiare din Buda-
pesta. Prin reproducerea în extras al lui
dănsul (acuzatul) n'a urmărit scopul de a
ațâta naționalitatea română în contra Ma-
ghiarilor, ci l'a reproduc simplu pentru a
comunica cetitorilor »Gazetei» păreri ce
le are poetul norvegian despre raporturi
politice, în cari trăiesc naționalitățile din
Ungaria. Prin urmare scopul publicării a
fost de natură curat informativă. În înt-
reg articolul nu se face amintire nici de
poporul maghiar, nici de naționalitatea ma-
ghiară, ci se vorbește numai de »clica ma-
ghiară», care nici pe departe nu poate fi
confundată cu poporul sau cu naționalitatea
maghiară.

Președintele în loc să ia la cunoștință
răspunsul acuzatului, începe să-l combată
și să analizeze frazele incriminate, afirmând
că aserțiunile din articol conțin fără doar

și poate delictul agitației, ceea ce nu poate
nega nici acuzatul. Deasemenea constată
că prin cuvintele introducătoare ale arti-
colului, acuzatul aprobă cele scrise de
Björnson și prin urmare se identifică cu
expresiunile și afirmările agitatorice ale
articolului.

Acuzatul protestează în contra mo-
dului cum analizează președintele artico-
lul și constată din nou, că prin cuvintele
introducative »Björnson este într'adevăr
neobosit a combate...» n'a voit să zică
altceva decât că Björnson și prin acest
nou articol continuă a combate puterea
»clicei maghiare». Atât și nimic mai mult;
iar cele ce urmează sunt simpla reproducere
pe scurt a conținutului articolului, spre a
informa pe cetitori despre păreriile lui
Björnson.

Președintele, foarte enervat caută din
nou să influențeze pe jurați, susținând a-
firmațiunile sale, ba continuând cu auali-
zarea frazelor incriminate, constată ex
presidio, că sub »clica maghiară» nu poate
altceva să se înțeleagă decât națiunea
maghiară și prin urmare pasagiile incrim-
inate conțin agitație vādită în contra
acesteia.

Acuzatul repetă din nou declarațiu-
nile sale anterioare.

Atitudinea prezidiului, care și-a ma-
nifestat pe față sentimentele sale dușmă-
noase față de acuzat, pledând așa zicând
»publicam et publice» pentru delictul »agitației»,
luând astfel rolul procurorului și prin ur-
mare influențând direct pe jurați — a
peceluit deja înainte soartea acuzatului.

Terminându-se procedura de dove-
dire, se suspendă ședința pe 15 minute.
După redeschidere procurorul, la invitarea
prezidiului, prezintă următoarea întrebare,
care cere a se pune juraților spre a
răspunde la ea:

»Vinovat este acuzatul Victor Bran-
iste, ca autor, că prin articolul, ce l'a
publicat în »Gazeta Transilvaniei», cotidi-
ană ce apare în Brașov, Nr. 29 de la
3 Martie 1908, sub titlul: »Un nou articol
al lui Björnson», cu cuprinsul și expresi-
unile citate în actul de acuzațiune, care
va să zică vinovat este că prin răspândi-
rea tiparului, a agit naționalitățile ne-
maghiare ale țării la ură în contra Ma-
ghiarimei? Da ori ba?»

Tribunalul se retrage și după ce se
întoarce în sala de ședințe, președintele
declară, că tribunalul acceptează textul
întrebării stabilite de procuror.

Urmează pledoariile:

Rechizitoriul procurorului.

Procurorul U. varhelyi în introducerea
vorbirei sale aseamănă instituțiunea pre-
sesi cu un arbore, care în desvoltarea ei
dela 1848 încaoce, a devenit un arbore
puternic. Ca și orice arbore și instituția
pressei are câte o crescătură rea (fatty-
hajtás). Acestea sunt periculoase pentru
înșai libertatea de presă, de aceea ju-
rații sunt chemați să le stărpească.

Trecând la meritul cauzei, zice, că
acuzatul se apăra cu aceea, că în artico-
lul incriminat nici n'a se face amintire
de »maghiarime» (magyarság), prin urmare
nici nu poate fi vorba de ațâtare la ură
contra maghiarimei. Față de apărarea a-
ceasta ține să arate juraților, că în arti-
colul incriminat se află expresiuni, cari
dovedesc că apărarea bazată pe aceasta
aserțiune e netemeinică. Citează din arti-
col expresiunea de »clică», al cărei înțe-
les li interpretează în modul următor:
Zice că noțiunea »clică» e egală cu »tovă-
rășia de interese» (érdekszövetség), fiind
vorba de clica maghiară, ajunge la con-
cluzia, că sub clica maghiară trebuie în-
țeleasă însuși maghiarimea, care având
cârma țării, conduce destinele ei.

În continuarea vorbirei sale zice, că
acuzatul s'a apărat și cu aceea, că dănsul

ca ziarist și-a ținut de datorie să in-
formeze cetitorii săi despre cele ce se scriu
în străinătate despre stările de aici. Că-
pătând articolul din cestiune în traducere,
l'a cetit și neaflând în el agitație, l'a pu-
blicat în extras, dar n'a avut nici o in-
tenție de a agita. Față de apărarea a-
ceasta accentuează că și ucigașul (gyilkos),
tălharul (rabló), celce aprinde (gyuitogató)
încă se apără cu aceea că n'a avut inten-
ție să comită crima.

Se ocupă apoi cu unele pasage din
articolul incriminat și se nizuoste să do-
vedească, că afirmațiile poetului Björnson
sunt neadevărate. Zice că în articol s'a
scris, că naționalitățile sunt oprimate, nu
pot înainta în cultură, căci școlile și mu-
zeele li-se închid, copii de slovac sunt duși
pe pusele Ungariei ca să fie maghiari-
zați cu forța, dreptul de întrunire pentru
naționalități e cassat.

Ca să răstoarne aserțiunile aceste,
să provoacă la legile din 1868, zicând că
nicăiri n'au naționalitățile libertate mai
deplină ca în Ungaria. Au drept să-și în-
ființeze școli, — e însă firesc, că statul
nu poate permite ca acestea să desfășoare
o activitate contrară intereselor statului.
Să-i se spună un singur caz, când s'au în-
chis școlile și muzeele. Naționalitățile și-au
înființat școale, dară din acestea statul
nu mult folos a avut (nem volt sok kö-
szönét bene). E netemeinică afirmarea,
că naționalitățile n'ar avea drept de în-
trunire. Se provoacă la multe adunări
ținute de naționalități. Află de firesc, că
naționalităților nu li-se poate permite, ca
să se organizeze contra intereselor sta-
tului.

În ce privește aserțiunea, că falsifi-
carea alegerilor e tot așa de periculoasă
ca și când s'ar otrăvi apa, care o bea pu-
blicul, — zice că e de acord, — dară
respinge cu patos învinuirea, că în Un-
garia s'ar falsifica voința alegătorilor. De
încheiere spune, că oameni de calibrul
acuzatului sunt periculoși nu numai pen-
tru maghiarime ci și pentru însuși națio-
nalitățile, de aceea și roagă pe jurați ca
să-l declare vinovat.

Apărarea.

Apărătorul dr. Iuliu Deceanu ia apoi
cuvântul și una după alta respinge cu ar-
gumente tari și cu demnitate toate acu-
zațiunile luate din vânt ale procurorului
și constată, că acesta nu s'a ocupat cu
fondul juridic al cestiunii și n'a dovedit
nimic din cele susținute în acuză, ci s'a
silit numai a predispuce pe jurați contra
acuzatului (érszékeltett).

După o scurtă replică a procurorului
și duplică a apărătorului, urmează la cu-
vânt acuzatul Victor Braniste, care vor-
bind românește respinge cu indignare în-
vinuirile, ce i-s'au făcut din partea pro-
curorului și arată, că tot procesul e tras de
păr.

(Vorbirile apărătorului și ale acuzatului le voi comunica mai pe larg mâine).

Urmează resumarea pertractării de
cătră președinte, care din nou își arată
dintii și pledesză indirect pentru condam-
narea acuzatului.

Curtea cu jurați se retrage. După
10 minute se reîntoarce în sală iar pre-
ședintele juraților rosteste verdictul de-
clarând vinovat pe acuzat cu mai mult ca
7 voturi (hétnél több).

Pe baza acestui verdict tribunalul
condamnă pe acuzat la 3 luni închisoare
de stat și 240 cor. amendă.

Procurorul ceruse o pedeapsă mare,
pe motiv că acuzatul e om inteligent și că
articolul conține în sine mare agitație.

Procurorul s'a mulțumit cu pedeapsa,
Dr. Deceanu și acuzatul au anunțat recurs
de nulitate. La 12^{1/2}, pertractarea s'a în-
cheiat.

Rap.

Moartea lui Coriolan Brediceanu. In Lugoj moartea neașteptată a lui Brediceanu a produs mare jale. Cu privire la ultimele momente ale decedatului se anunță următoarele: Medicul sfătuișe, ca bolnavul să fie transportat la Budapesta, fiind lipsă de o grabnică operație, dar tocmai în momentul de plecare un acces stenocardial a curmat viața bolnavului. In reprezentanța orașului Lugoj s'a dat expresiune elocventă durerei pentru pierderea membrului meritat Brediceanu. Condolențele reprezentanței s'au însemnat în procesul verbal. In semn de doliu reprezentanța și-a amănat ședința pe altădată. O mulțime de coruri din Bănat vor lua parte la înmormântare. In numele tuturor societăților românești din Lugoj va vorbi Dr. Valeriu Branisce.

Mandatul dela Oravița. Incă abia s'a lăsat vestea despre moartea mult regretatului *Coriolan Brediceanu* și foile unguerești au și luat deja posesiune în spe de mandatul cercului electoral Oravița, al căru reprezentant a fost repositat. Se anunță deja, că candidatul oficial al partidului constituțional pentru acest cerc vacant este profesorul gimnazial dr. Iosif Siegescu. Vedem, că socoteala și-o fac — dar fără birtaş.

Instrucțiunea în școlile populare de agricultură. Comisia pentru instrucțiune a continuat Vineri desbaterea proiectului pentru instrucțiunea în școlile populare de agricultură dela §. 14 până la §. 24. Când s'a ajuns la §. 22 dep. Molnár I. a făcut propunerea ca ministrul de culte și instrucțiune să fixeze planul de învățământ pentru școlile de agricultură (a căror limbă de predare ar fi să fie limba maghiară.) Mai mulți deputați au luat cuvântul, sprijinind propunerea lui Molnár. Cei mai mulți membrii din comisie însă s'au exprimat pentru schimbarea acestui paragraf. In §. 24 din proiect se zice între altele, că fiecare seminar pedagogic, și cele profesionale, trebuie să susțină o școală independentă de agricultură, iar pe profesorul de agricultură (la seminariile) în tot locul îl numește statul. Secretarul de stat I. Toth propune, ca acolo unde nu se poate înființa o școală de agricultură populară completă și de sine stătătoare, să se înființeze o școală mai mică. Dep. I. Csernoch cere ca statul să susțină școlile acestea de agricultură, iar dep. Molnár propune ca numirea profesorului de agricultură să se facă în conștință cu susținătorul seminarului. Ministrul de agricultură Daranyi însă e de părerea ca statul să denumească pe profesor, cum s'a făcut și până acum (unde?) fără ca să se fi jignit vreodată cu aceasta autonomia confesională. Dep. sas Wilh. Melzer e contra numirii din partea statului, motivând că prin aceasta tocmai se jignește autonomia confesională. Conte Apponyi recomandă primirea §-lui 24 cu adausul secretarului de stat Toth; majoritatea comisiei a primit propunerea în felul acesta și a amănat desbaterile pe ședința de Luni.

Moartea Mitropolitului primat al României.

Astăzi va fi înmormântat în București Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Primatule României Iosif Gheorghian, care a fost ales de două ori Metropolit Primat la București. Odată la 1886 purtând înalta dem-

nitate până în Martie 1893, când s'a retras la mănăstirea Căldarușani, a fost ales din nou Metropolit Primat al României la 1896 în locul lui Ghenadie, cărmuind biserică până la moartea sa.

Corpul mitropolitului primat îmbrăcat în odăjdii, a fost așezat într'un jilț în mijlocul mitropoliei între patru sfeșnice. Cu mâinile împreunate peste o frumoasă evanghelie ce-i stă pe genunchi, mitropolitul Iosif pare că doarme. Alături, în dreapta jilțului îi stă răzămăta o cârjă simplă cu mânerul de sidef, iar în stânga un mare buchet de flori naturale; simplitatea de care a ținut să fie înconjurat în toată viața sa, l'a urmărit și acum. Pe față moartea i-a păstrat aceeași blândete duhovnicească, care pare că este topită într'o tristețea adâncă.

Incă dela utrenie, ușile sfintei mitropolii au fost deschise mulțimei. La poarta mitropoliei un cordon de jandarmi bine întărit menține ordinea, căci imbulzeala este mare în toate părțile. Publicul vrea cu orice chip să pătrundă în biserică. Din când în când se aud văitături. Câte un credincios, care din cauza zăpușelei a leșinat este scos de gardiști.

Biserica este ticsită. Două rânduri de jandarmi înconjoară jilțul, în care stă mitropolitul. Fiecare trece prin fața jilțului, sărută mâna sfântului și iese repede, împins spre eșire de curenții credincioșilor, cari caută nerăbdători să pătrundă în biserică.

Inmormântarea se face Marți la 10 dim. Până la 11 se va termina slujba. Apoi un ministru și unul din arhierii vor lua cuvântul. Cortegiul apoi se va îndrepta spre piața Bibescu-Vodă, strada Carol, calea Victoriei, până la școala lăncului și va eși din oraș pe drumul Cernicai, căci mitropolitul a lăsat cu glas de moarte să fie înmormântat în tinda bisericii în locul lui Calinic al Rimnicului, zis și sfântul.

Ministerul de instrucțiune a luat hotărârea ca seminariile și facultatea de teologie să nu țină cursuri în zilele de Luni și Marți.

Cuprinși de nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor consăngenilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru soț, tată, ginere și cumnat

Coriolan Brediceanu,

deputat în Camera ungară, avocat, membru al tuturor instituțiilor noastre culturale,

a adormit în Domnul după scurte, dar grele suferințe, Duminecă în 25 Ianuarie (7 Febr. n.) la oarele 6½ dimineața. Rămășițele pământești ale scumpului defunct vor fi depuse spre eternă odihnă Marți în 27 Ianuarie (9 Februarie n.) la oarele 3, din casa proprie, strada Făgetului, în cimitierul gr. or. român.

Rugați-vă pentru el!

Lugoj, 25 Ianuarie (7 Febr. n.) 1909.

Cornelia Brediceanu n. Rădulescu soție; Dr. Tiberiu Brediceanu, Dr. Caius Brediceanu. Sempronia Brediceanu, Cornelia Brediceanu, fi și fiice; Pauli a Rădulescu, soacră; Sofia Viad n. Rădulescu, George Rădulescu, Dr. Constantin Rădulescu, Elena Dobrin n. Rădulescu, cumnați și cumnate.

Din loc în loc purtate, războinice chemări — Lung clocotesc bătrânii ștejeri în depărtări Și-uimit ascultă prințul din vechiul său castel

Atunci a mele unde iau graiul de baladă Zglobii peste pripoare săltând când stau să cadă Și-i povestesc în taină de-o țară fermecată In care-adus de mine va stăpâni odată — Și-atunci a mele unde iau graiul de baladă.

Și-i povestesc într'una de țara fermecată Iau glasuri de sirene, și-atunci, ca niciodată, Castelul i se pare că este trist și gol — Dar într'o dimineață la poartă-i bate-un sol Ce vine ca să-l cheme în țara fermecată.

E greu să-ți lași în urmă castelul părintesc Și-atâtea lucruri scumpe cari toate ți amintesc Viața ce-ai trăit-o, — la fiecare pas... Sunt lacrimi în cuvântul acesta: »bun-rămăsc — Dar el își lasă 'n urmă castelul părintesc.

Arzând ca o coroană pe negrii codri mari El vede mândrul soare și falnicii ștejeri I-aduc de pretutindeni războinice chemări Și merge către soare pe care-l vede 'n zări Arzând ca o coroană pe negrii codri mari.

Turcia și propunerea Rusiei.

»Wiener Allgemeine Zeitung« află din sursă diplomatică autorizată că propunerea Rusiei a fost făcută în urma inițiativei luată de câțiva bărbați politici bulgari. Contra-propunerea Turciei de a face în Rusia un împrumut fără dobândă se consideră ca o stratagemă genială. Prin faptul că Turcia era în restanță cu ratele pentru îndemnizarea cheltuelilor de războiu, Rusia avea totdeauna mijlocul în mână de a exercita o presiune asupra Turciei, astfel că din momentul în care Turcia prin aranjamentul propus se va achita de datorie, ori-ce presiune din partea Rusiei va înceta.

— Cabinetul din Petersburg are până acum o atitudine rezervată față de contra-propunerea Turciei.

Neînțelegere între Serbia și Muntenegru.

Un consiliu de miniștri a avut loc ieri sub președinția regelui. A azistat și Stoian Protici, care a raportat asupra rezultatului vizitei sale la principele Nichita. Principele Muntenegrului a declarat că nu mai poate ține armata la efectivul actual dacă Serbia nu-i va pune imediat la dispoziție cele 2 milioane dinari, cari i-au fost promise. Nichita și-a exprimat regretul sale pentru faptul că guvernul sârbesc n'a luat nici o măsură față de ziarele sârbești, cari l'au atacat împreună cu familia sa. Această atitudine i-a inspirat neîncrederea în guvernul sârbesc.

STIRILE ZILEI.

— 27 Ianuarie v.

La înmormântarea lui P. S. Aurelian. care s'a săvârșit cu pompă extraordinară, Regele a fost reprezentat de generalul Mavrocordat principele Ferdinand a asistat în persoană iar principesa Maria a depus o splendidă coroană de flori pe sicriul fostului sfetnic al coroanei. Cea dintâiu vorbire a ținut-o președintele consiliului d. Ion I. Brătianu, în numele guvernului. A mai vorbit președintele camerei Ferechide; din partea Academiei Gr. Tocilescu și din a Ateneului Triandafil Djuvara.

Masa dela palatul regal. La masa dată de regele Carol, în ziua aniversării a 50-a a unirii principatelor, masă, care a devenit istorică prin discursul memorabil, ce l'a rostit regele la ea și pe care l'am publicat în numărul de ieri al foaiei noastre, au luat parte 49 de persoane. Masa s'a început la oarele 8½, după ce mai înainte, regele și regina urmați de principele Ferdinand și de prințul Carol s'au făcut intrarea în sală. Regele a luat loc în capul mesei, având la dreapta sa pe d. Th. Rosetti, cumnatul lui Vodă-Cuza, și la stânga pe d. M. Ferechide, președintele camerei. Ordinea în care au luat loc la masă persoanele prezente, a fost cea următoare: In dreapta regelui, după Th. Rosetti, principele Carol și apoi d-nii: Titu Maiorescu, general G. I. Angheliescu, C. Nacu, C. Discescu, M. Vlădescu, C. Stoicescu, V. G. Morțun, Alex. Marghiloman, d-na Eliza Greceanu, damă de onoare a prințesei Maria, d. Ionel Brătianu, d. general G. Manu, d-na Maria Poenaru, d-nii I. N. Lahovari, I. Kalinderu, I. Ivoranu, I. Grădișteanu, Dr. Gr. Rămniceanu, loc-colonel M. Baranga, loc-colonel A. Magheru, major Gr. Berindei și general M. Mavrocordat. In stânga regelui

după d. M. Ferechide, d-nii Anton Carp, C. Olănescu, Alex. Djuvara, N. Fleva, Alex. Giani, B. Missir, P. Poni, Toma Stelian, Take Ionescu, d-na Zoe Bengescu, d. P. P. Carp, d-nii Spiru Haret, general Budișteanu, general A. Averescu, E. Porumbaru, Al. A. Bădărău, I. A. Mitescu, comandor N. Gracoski, loc-col. P. Greceanu, major R. Torceanu, căpitan G. Manu și general Alex. Robescu. Regina a ocupat mijlocul mesei având în față pe principele Ferdinand.

Cu această ocaziune este de remarcă că din cei optzeci de miniștri pe cari i-a avut regele Carol în cursul domniei sale, patruzeci și trei mai sunt în viață. Dintre aceștia, treizeci și doi au răspuns la invitare pentru masa de aseară și unsprezece au lipsit, scuzându-se că nu au putut participa. La oarele 9 și jumătate masa a luat sfârșit. După masă regele a făcut cerc cu persoanele prezente până la ora 10, când familia regală s'a retras.

Un omor în Zărnești. Luni seara în 8 Febr. n. pe la oarele 8 calfa de cismar sas din Zărnești *Andreas Georg* a omorât cu un cuțit înfipt în inimă pe soțul său de meserie ungar *Gál* Ioska, pentru că acesta îi era rival de dragoste la servitoarea funcționarului de fabrică *Prehál* Ferencz. Omorul s'a întâmplat lângă porțița casei lui *Prehál* așezată în strada principală. *Andreas* a fost imediat prins de jandarmi. El a declarat, că înainte de a fi dat cu cuțitul, a fost păimuit și amenințat cu bătaie de *Gál*; a fost deci într'un fel de legitimă apărare.

Dela magistratul orașului Brașov primim spre publicare următoarele: Prin aceasta se aduce la cunoștința generală că în scopul alegerilor suplimentare în reprezentanța comunală, listele alegătorilor comunali s'au pregătit de comisiunea conscripțională a alegătorilor de deputați dietali statorite definitiv. Aceste liste sunt depuse și dela 11 Februarie până inclusive 15 Februarie a. c. se pot lua în vedere în protocolul de înregistrare al magistratului în timpul oarelor de oficiu dela 8—12 ore înainte de amiază și dela 3—5 oare după amiază. Eventuale excepțiuni contra acestor liste se pot face tot în localul numit dela 16 Februarie, până inclusive 20 Februarie a. c.

Un post de subnotar. Din Școlia de Câmpie (Mező-Mehes) ni se trimite cu data de 7 Febr. st. n. următoarea încunoștințare: »Cercul nostru notarial constă din 2 comune frunțase curat românești: Școlia de Câmpie și Grebenișul de Câmpie, cari numără la 3000 locuitori. Devenind postul de subnotar vacant, am dori să-l putem completa prin un subnotar român, căci ar fi rușinos pentru poporul nostru curat românesc să susțină și notar și subnotar de ungar. Apelăm deci la tinerii noștri, cari au absolvat cursul notarial și voesc să ocupe acest cerc românesc, în care numai dulcea noastră limbă se vorbește, să se intereseze de noi înaintându-și cererile la oficiul protopretorial din Mureș-Ludoș în timpul cel mai scurt posibil, eventual ar fi de preferit să vină la fața locului pentru a fi văzuți de popor și de inteligența ambelor comune. Poporul dorește cu ori-ce preț un subnotar român. — Sunt rugate și celelalte foi românești să publice acest concurs.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele con-

Acesta-i cel ce ține în mână viitorul, Acestuia să-i iasă în drum cu flori poporul! Acesta îl va duce pe căi de biruință! Acestuia se cade ca să-i purtați credință Căci El e cel ce ține în mână viitorul!

D. Anghel și St. O. Iosif.

Monumentele lui Cuza-Vodă.

Primul monument ridicat lui Alexandru Ioan I. Cuza e bustul desvâlit la 24 Ianuarie 1907 în comuna *Grivița* din județul *Tulova*. Inițiativa pentru ridicarea acestui monument a fost luată de d. Stroe Beloescu, bine cunoscutul filantrop și senator de *Tulova*, proprietarul moșiei *Tălășmani* din acel județ. Au contribuit însă și sătenii din județ cu obolul lor pentru ridicarea monumentului.

Monumentul e așezat între biserică și școală, pe care le-a ridicat d-l Beloescu în satul *Grivița*, și la solemnitatea desvâliturii n'au luat parte autoritățile publice, deși au fost invitate de d-l Beloescu. A fost însă mare entuziasmul țărănimii, care a venit în număr mare la *Grivița* și s'au rostit discursuri pline de cultură, iar d-l inginer *Zamfirescu* din *Bărlad* a recitat o poezie, care a fost primită de mulțime cu mare însuflețire.

Al doilea monument a fost ridicat după inițiativa luată de sătenii dela *Mărășești*. Ca tot ce pornește dela popor, dela adevăratul popor, acest monument este măreț și i-se cuvine un loc de cinste. Ori cine se poate opri un moment din călătorie în gara *Mărășești* pentru a-l vedea.

In dosul gării, în mijlocul unui mic maidan, ce se continuă cu câmpii nesfârșite, la marginea unui sătuleț de căsuțe mici și scâlbâbăite, în drumul vânturilor iarna, sub întreaga lumină a soarelui vara, bustul acesta așezat de-asupra unui soclu de trei picioare, are toată măreția, care poate face pe trecător să se descopere cu evlavie.

In dreapta și în stânga, câmpiile se întind nesfârșite, albe, înghețate. Din înălțimea sociului, *Cuza*, privește câteva căsuțe cu pereții vineți, după cari satul se întinde împrăștiat și trist pe coastă și pe vale. In jurul sociului câțiva pari groși, legați între ei cu un fir de sârmă groasă țin loc de grilaj.

Bustul s'a ridicat din inițiativa d-lui *Niță* *Vasilii*, primarul comunei, un bătrân înalt, simpatie, cu înfățișarea suferindă și cuminte. — (»Min.«)

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Baladă. *)

Intr'o împărăție, la obârșia mea, Pe-acolo unde-s numai un răușor abea Ce-și despletăște apa prin văile adânci, — Este-un castel fantastic, împresurat de stânci Intr'o împărăție, la obârșia mea.

Un cuib de vulturi pare fantasticul castel Zidit din vremi străbune, și-acolo sus, in el Ferit de ochii lumii, trăește-un prinț străin... Ca niște oști ștejerii în paza lor îl țin Și-un cuib de vulturi pare fantasticul castel.

Când soarele se 'naltă încet din răsărit, El dăinue în zare o clipă 'n loc oprit Arzând ca o coroană pe negrii codri mari Și freamătă oștirea bătrânilor ștejeri Când soarele se 'naltă încet din răsărit.

Uimit ascultă prințul din vechiul său castel Și-atuncea i-se pare c'ajung până la el,

*) Fragment din poemul istoric „Carmen Saeculare“, ce se va reprezenta la „Teatrul Național“ cu prilejul sărbătoririi a cincizeci de ani dela Unirea Principatelor.

tribuirii: Cu lista de colectă (colectant: Ioan Petrușiu, cl. VIII. gimn.): Dumitru Roșca, Săliște 2 cor., I. Morariu, paroh Bogatu, Daniil Stroe, Mercurea, câte 1 cor., Romul Pop, paroh Gârvoara 2 cor., Andrei Floașiu, Tilișca, Stanciu paroh Ludosiu, V. Luciu, paroh Topârcea, C. Măcelar, Sângătin, câte 1 cor., Dr. Schiau adv., Mercurea, 2 cor., V. Dobrescu, inv. Rod, Ilie Floașiu, Mercurea, Valeriu Marcu, Spring, Teofil Bărbat, Spring, Ilie Dobrotă, paroh Poiana, Ilie Pop, paroh Ludosiu, Nicolae Petrușiu, funct., Săliște, câte 1 cor. La olaltă 19 cor.

Cu lista de colectă Nr. 120, (colectant: Nicolae Tâmpăniariu, cl. II. com.): Ioana Floașiu, Gales, Dumitru Dragomir, Gales, câte 2 cor., Dumitru Floașiu, Nicolae I. Fin, George Cimpoaia, Ilie Iosof, preot, Biserica din Gales, Vasile Luca, toți din Gales, câte 1 cor., Comuna Gales, 2 cor., Nicolae Tâmpăniariu, Avram Marcu, ambii din Gales, câte 1 cor., Simion Schitea, Tilișca, 1 cor., Andrei Floașiu, Tilișca, 1 cor., Ioana Schitea, Tilișca, 50 fl., Ana Munteanu, Galesiu, 60 bani, Ioana Moga, Ana D. Gloașiu, Nicolae Lupea, toți din Gales, câte 1 cor., Dumitru Tâmpăniariu, Gales, 2 cor. La olaltă 22 cor. 10 bani.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Cursuri populare. Marția trecută, spune >Doljiul<, s'au inaugurat cursurile populare pe care un grup de profesori din Craiova au luat hotărârea să le țină în amfiteatrul liceului local. Prima conferință a fost aceea a d-lui Metzulescu, despre: *Tudor Vladimirescu și regenerarea României*. A doua lecțiune are loc Vineri, 23 Ianuarie, la ora 5 p. m. când d-l Th. Popescu, va vorbi despre: *Originea limbei române*. Intrarea gratuită.

Cununie. Domnișoara Aneta G. Șeitan și d-l Nicolae I. Todoran, face cunoscută căsătoria lor, care se va săvârși Joi, în 29 Ianuarie st. v. (11 Febr. st. n.) 1909, în biserica Sfintei Adormiri din Satulung, la oarele 3 p. m. Satulung, în Ianuarie 1909, Șiriu. Nuni: Parohul Victor N. Popea.

40 zile sub ruina. Din Messina se scrie, că Vinerea trecută a fost scos un om de sub ruinele unei cofetării. Zidurile dărâmate au închis drumul spre etagiul prim, și numai după ce drumul acesta s'a deschis, s'a putut elibera și acela, care viețuiește 40 de zile sub dărâmături. Nenorocitul a trăit timp de 40 zile numai cu prăjituri și lichieri. Toate încercările lui de a se elibera în timpul acesta au rămas fără rezultat. În zilele din urmă pierduse ori ce speranță de a mai fi eliberat. Din hrana ce o avea la îndemână consuma cât se poate de puțin, ca să-i ajungă mai mult timp. Cu tot timpul cel lung cât a stat închis, se bucură de perfectă sănătate.

Cât costă călătoria lui Sven Hedin? Marele explorator din Tibet, Sven Hedin, care de prezent petrece în Stockholm, a făcut cunoscut unui reporter al ziarului englez >Times< că speșele ultimei sale călătorii de explorare de 3 ani, se ridică la suma de 150,000 coroane. Din suma aceasta cu 90,000 cor. l'au ajutat diferiți pretini ai științelor, între cari și regele Oscar II și Emanuil Nobel. Restul sumei l'a plătit Hedin din venitul ultimei sale descrieri a călătoriilor sale. Lucrarea sa despre a V-a călătorie crede Sven Hedin că o va fini deja în cursul anului acestuia. Ediția completă a călătoriilor sale, cu harte și cu planuri, va apare numai peste 2-3 ani. Lucrarea va apare de-odată în toate limbile ce se vorbesc în Europa, și în limba japoneză și chineză.

Furtul unei locomotive. O știre aproape de necrezut sosește din America: În Port-Devis s'a furat locomotiva unui tren accelerat. Hoțul e un copil de 14 ani, Willie Swingle, copilul unui funcționar din gară. Locomotiva era încălzită deja și trebuia să fie pusă în legătură cu un tren accelerat. Copilul, care de mult voia să conducă și el o locomotivă, într'un moment când nu-l observă nimeni, se sui în locomotivă, o puse în mișcare, și înainte ca cei din jur să observe ceva, locomotiva porni cu viteza fulgerului din stațiune. Toți se îngroziră. Stațiunile învecinate fură înștiințate telegrafic despre acest caz și pe toată linia se dădu signalul ca să se oprească în tot locul trenurile. Se temeau toți de o ciocnire cu urmări grave. Nu se întâmplă însă nimic. Uitându-și copilul să bage cărbuni, locomotiva ne mai având abur, se opri la depărtare de un kilometru de stație. Când proprietarul stației se apropiă de locomotivă, micul răufăcător se pregătea tocmai să fugă. El fu prins, bătut bine, și trimis apoi la părinții săi.

O faptă eroică a săvârșit preotul militar din garnizoana St. Avold din Lotharingia. Pe un lac din apropierea orașului patinau câți-va copii. Ghiata se spărșese într'un loc și se formase din nou o crustă de ghiată mai subțire. Un copil de 12 ani trecând pe acolo, ghiata se rupse și el căzu în apă. El încercă să se prindă de ghiata ca să nu se înceadă, dar ghiata se rupea bucată de bucată, cum se prindea de ea, iar ceilalți tovarăși ai lui nu cutezau să-i ajute să scape. Nefericitul dispăru sub ghiată și se părea că nu mai este nici o scăpare pentru el, când trecu pe acolo preotul militar Klingenberg, care, când copilul se mai arătă odată de sub ghiată, îi întinse mantaua sa. Copilul însă nu mai avea nici o putere și dispăru din nou. Preotul sparse ghiata și lăsându-se în apă, îi succese să prindă pe copil și să iasă cu el la suprafață. Oamenii, cari veniseră în ajutor, stând pe stratul cel gros de ghiată formară un cerc și numai după multe încercări putură salva pe preot și pe copil. Copilul cu ajutorul medicilor a fost readus la viață.

Romanul unei ducese. Domnișoara Te-reza Caracciolo, ducesă de San Teodoro și di Parete, foarte bogată și de-o frumusețe uimitoare, s'a măritat la 1875 după ducele de Marino, azi capul vechii și bogatei familii Colonna. După o fericită căsnicie de 8 ani, la 1883, unul din cei mai distinși cavaleri din Roma, marchizul Napoleone de Roccaiovine, strănepot al lui Lucian Bonaparte, a prins slăbiciune de tânăra ducesă, care acum avea două fetițe. Deși ducesa nu prea ținea seamă de stăruițele adoratorului ei, acesta nu-și tănuia pasiunea. Soțul însă într'o bună dimineață l'a pofitit să-și înceteze vizitele în palatul ducal. Cuprins de desnădejduire, tânărul marchiz trimise iubitei sale o scrisoare de adio și apoi se împușcă. În urma acestui act de desperare ducesa de Marino înbeunește și nu mai poate suferi pe soțul ei, care a cauzat prin gelozia lui moartea unui om cu desăvârșire nevinovat, părăsește palatul ducal, se lapadă de numele soțului său și se mută în Engiltera, unde a trăit timp de 25 ani ca ducesă de San Teodoro și di Parete. În tot timpul acesta nenorocitul ei soț, acum duce de Marco-Antonio Colonna, a avut cea mai giugașă purtare pentru fiicele sale și pentru scumpa lor mamă. Zilele aceste zărele din Roma publică știrea, că >Tereza<, ducesă de San Teodoro, va purta iar numele de Prințepesa de Colonna. După 25 ani dar nenorocita și-a venit iar în fire, a uitat cele petrecute și, femeie de 54 ani, s'a întors iar la soțul ei.

Inmulțirea lupilor. În comitatul Zemplin și mai cu seamă în satul Királyhelmek și împrejurimele acestuia lupii s'au înmulțit în așa măsură, că pentru stărpierea lor societățile de vânători din comitat. Zemplin sunt silite să întreprindă continuu goane. Spre ziua lupii pătrund până în sate îngrozind populațiunea din acele părți. Pagubă mai mare fac mai cu seamă în gâlție, oi și porci, dar pe câmp s'au aflat și oase de om, ceea-ce arată, că fiările alungate din culcușurile lor de foame și de ger, atacă și pe oamenii din marginea satelor.

Hârții de valoare sub cenușe. Servitorul unui hotel din Cracovia a aflat zilele trecute în cenușa din o sobă 48 hârții de rente a statului ruses de câte 1000 ruble, ale căror cupoane erau escomptate până la 1 Iulie a. c. Proprietarul hotelului a anunțat cazul la poliție unde depuse hârțiile aflate. Făcându-se cercetare s'a constatat, că hârțiile de valoare provin dela o jefuire din Polonia rusească.

Brașov, 9 Februarie n.

Adunarea generală a Casinei române din Brașov. Dumineca trecută, în 25 l. c. (7 Febr. n.) s'a ținut adunarea generală a Casinei române din Brașov.

Președintele Dr. N. Vecerdea a cetit o cuvântare de deschidere, în care a arătat cu dovezi temeinice, că precum în trecut mai îndepărtat astfel și acum în prezent s'ar putea lucra în bună înțelegere și în trătească armonie în toate cauzele noastre, atât în casină cât și în întreaga viață socială românească din Brașov în genere.

Cuvântarea președintelui a fost însoțită de aprobări și mult aplaudată. Erău de față 53 de membri ai casinei. S'a început pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei și s'au rezolvit în cea mai frumoasă armonie. Comitetului din 1908 i-s'a votat cu unanimitate mulțumită protocolară!

Urmează alegerea comitetului pe an. 1909. S'a ales președinte ad hoc d-l advo-

cat I. Lengheru. S'a cerut, s'a admis și s'a efectuat alegerea prin votare secretă. Au fost 45 de votanți. De președinte a fost reales cu totalitatea voturilor Dr. N. Vecerdea. Tot așa aproape întreg biroul din anul trecut dimpreună cu o parte din comitet. Numai cu privire la postul de vicepreședinte au fost păreri divergente. S'au ridicat mai multe obiecțiuni, dar în fine s'a constatat și s'a recunoscut din toate părțile, că acelea și în cazul dacă cumva ar fi temeinice, pentru acum sunt deja întârziate.

Astfel președintele ad hoc d-l I. Lengheru reazumând constatările făcute, precum și întregul decurs al dezbaterii, a fost în poziția de a enunța că în persoana d-lui Dr. N. Vecerdea, ca președinte și în a d-lui Petru Pop jude de tribunal ca vicepreședinte, casina își are ales întregul prezidiu și pentru an. 1909 precum și o parte din comitet, și că prin urmare dânsul cedează conducerea adunării nou alesului președinte Dr. N. Vecerdea.

Aceasta enunțare s'a aprobat cu unanimitate.

Dr. N. Vecerdea, reocupându-și locul mulțumește pentru încrederea pusă de nou în persoana sa și în a celorlalți aleși, și constatând că timpul este foarte înaintat, propune, iar adunarea primește unanim că pentru azi ședința să se întrerupă și prezidiul să fie îndrumat ca pentru conținutarea actului electoral precum și pentru rezolvirea agendelor puse la ordinea zilei dar neterminată încă, să convoace adunarea la o nouă ședință în cel mai scurt timp posibil!

R.

Șezătoarea dată de societatea >Doina.< Dela Turnul Severin i-se scrie ziarului >Minervax<: la seara de 23 Ian. v. au sosit în orașul nostru luptătorii naționaliști din Bănat, Braniște și Petrovici, chemați fiind de societatea corală >Doina< sub conducerea d-lui I. St. Paulian. La gară, li așteptau toți cei ce simțesc românește în orașul nostru, profesori, funcționari și mai ales elevii liceului >Traian.< Când trenul s'a oprit în gară, elevii liceului au cântat cu însuflețire pornită din dragoste ce o simt pentru cei ce luptă pentru neam și lege >Răsunetul< lui Mureșianu. D-l Dr. Valeriu Braniște răspunde câteva cuvinte pornite din inimă, prin cari mulțumește pentru dragostea arătată.

Seara la șezătoarea dată de societatea >Doina<, d-l Braniște a vorbit cu măiestrie despre >Epoca dela Inocențiu Klein până la Andrei Șaguna.< Incepe arătând în cuvinte alese, însemnătatea pentru tot sufletul românesc a zilei de 24 Ianuarie, în care s'a săvârșit Unirea Principatelor, în preajma semi-centenarului căruia ne aflăm. Cuvântarea aleasă și bine orânduită a unuia din cei mai de seamă maeștri ai cuvântului din Ungaria este urmată de strigătul de >trăiască< ce pornește din sute de glasuri, și pare că nu va mai conteni.

După aceasta, elevii cursului superior al liceului Traian printr'o delegație prezintă d-lui Dr. V. Braniște un album în care sunt >chipurile tinerei generații ce privește cu admirație lupta ce Români de peste munți o duc împotriva împilătorilor.< Înainte și după cuvântarea Dr. Braniște, corul >Doina< de sub conducerea neobositului maeștru I. Paulian, execută cu multă îngrijire bucăți alese, privitoare la ziua de 24 Ianuarie. Tot d-lui I. Paulian au Severinenii să-i mulțumească, de a avea în mijlocul lor fața energică de luptător a d-lui Braniște și chipul venerabil al d-lui Petrovici.

La sfârșit corul societății >Doina< întonează >Deșteaptă-te Române< la care se întovărășește întreaga asistență. Sala a fost așa de plină, cum n'a mai fost niciodată, dovadă îmbucurătoare că sentimentul național devine din ce în ce mai viu în sufletele concetățenilor noștri.

Bibliografie.

M. T. Popp: Cuvântare rostită în camera deputaților la 11 Decembrie 1908 cu ocaziunea discuțiunii generale a proiectului de răspuns la mesagiul Tronului. Craiova, Tipografia N. I. Macaveiu 1909.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Februarie. Astăzi au plecat toți deputații naționaliști de aici la Lugos, ca să a-iste la in-

mormântarea lui Coriolan Brediceanu, ce se va săvârși acolo mâne.

Viena, 9 Febr. Ministru-președinte Bienerth sperează că-i va succede cât mai curând a forma un cabinet de funcționari definitiv. Noul cabinet va prezenta încă odată în Reichsrath legea de limbă. Guvernul are de gând să pășescă nepreocupat față de partide.

Belgrad, 9 Febr. Conziliul de miniștri a decis ca memorandumul privitor la pretensiunile Serbiei să l prezenteze numai după înțelegerea definitivă între Austria-Ungaria și Bulgaria cu Turcia.

Paris, 9 Februarie. Poetul francez renumit Catulle Mendès a căzut eri victimă unui tragic accident de cale ferată. A fost strivit de tren și a murit subit.

Semlin, 9 Februarie. Prințul moștenitor al Serbiei primind dela ministeriul de externe textul memorandumului, pe care guvernul s'a decis a-l adresa marilor puteri, s'a dus cu el la casina militară, unde în prezența numeroșilor ofițeri a cetit unele părți din memorandum, în cari Austria e violent atacată. Mai este atacată și politica Rusiei. Principele zise că nu aprobă nimeni politica germano-filă a lui Isvolsky. Poporul și Țarul țin la o politică slavofilă.

Dela Librăria „Gazetei“

se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii

	noștri de valoare:	Cor.
Cujbă: „Povestiri din copilărie“	„	2—
Caragiali: „Note și schițe“	„	2—
Al. Florini: „Povești populare“	„	2—
Losif: „A fost odată“	„	1—
Moruzi: „Rușii și Românii“	Cor.	1.50
Răzvanul: „Popasuri vânătoarești“	„	1.50
Iorga: „Negotul și meșteșugul“	„	2.50
Bărsan: „Visuri de noroc“	„	2—
Negoescu: „Fabule și fabuliști“	„	1.25
Slavici: „Vatra părăsită“	„	2—
„Din bătrâni“	„	2.50
Sandu Aldea: „Două neamuri“	„	1.50
Razelli: „Epigrame“	„	1.50
Mera: „Din lămeze basmelor“	„	3.50
Cioflec: „Doamne ajutăne“	„	1.50
Sadoveanu: „Mormântul unui copil“	„	2—
„La noi în Viișoară“	„	2—
Urechia: „In Buceci“	„	1.50
Dauș: „Doamna Oltea“	teatru	1—
Alecandri: „Poesii“	„	1.50
„Teatru vol. I. II. I. I. și IV. à“	„	1.50
„Prosă“	opere compl.	1.50
Alecandrescu: „Versuri și prosă“	„	1.25
Bolinteanu D.: „Opere compl.“	„	1.50
Oreangă: „Opere complete“	„	1.50
Beldiceanu: „Chipuri de mahlă“	„	1.50
Eminescu: „Literatura populară“	„	1.50
„Geniu pustiu“	„	2—
„Serieri politice și literare“	„	2—
Filimon: „Ciocoi vechi și noi“	„	1.50

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

Respirația Dumitale

este cu mult mai ușoară după folosirea celei dintâi dosă a Emulsiunii Scott, și aceasta ușurință va crește în fiecare zi.

Aceasta este experiența a multor mii în decurs de 32 ani.

Veritabilă numai cu înmarea — pescarului — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Emulsiunea Scott

potentează în mod surprinzător puterile trupului. Apetitul și somnul revine și mistuirea se îmbunătățește. (1)

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Anunț de licitație.

În 22 și 23 Februarie st. n. 1909 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 10 Nov. 1907 până inclusive 18 Ianuarie 1908 și anume: sub numărul 15060—1907 până inclusive cu Nr. 855—1908, al căror termen au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăloge, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericele, Ciasornice de aur și argint și alte seute de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiești, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea sau înoarea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 30 Ianuarie 1909.

2—3. Oficiul casei de amanetare din Brassó.

De vânzare.

VIN din viile proprii din Șiria. Se poate bea și fără apă minerală. Dus acasă 80 fil. litrul; en-gros la vie 40 fileri. Prof. GYÖRKE, Strada Fântânii Nr. 13. (487,1—8.)

Scoală particulară.

Domnișoarele **Käthe** și **Hermine Schun** profesoare diplomate dela Academia Schach din Viena, dau instrucție temeinică în **confectionarea de Albituri, croială de rochi, broderie și pirogravură** și în toate lucrurile de mână femeiești. Semestrul al doilea se începe în 1 Februarie și durează 5 luni. Anunțări se primesc dela 10—12 oare a. m. și dela 4—5 oare p. m. în casa Nr. 11, Strada Orfanilor. (479,3—3.)

Dacă tușiți,

Sunteți răgușiți, resp rați greu, a uțați noaptea, aveți flegmă, catar, dureri la

pept, astă dovadă că vați răcit, sau aveți influență. Simptomelă acestelă pot avea și urmări rele. Este de recomandat a împede: a estinderea Spre scopul acestelă mai mulți medicii recomanda un mijloc de casă Örkény miere de tei (Syrup).

Multe scrieri de re-anoștință adăverese efectul binefăcător. O sticlă de muștră Örkény miere de tei (Syrup) costă 3 cor., 1 sticlă mare 5 cor., 8 sticle se capătă cu 15 cor. trimise franco, cu rambursă, sau dacă se trimite înainte prețul

Singurul deposit pentru Austro-Ungaria: „Apostel Apotheke“ Budapest, Josefiring 422.6 10. 64. Deput 88.

„MINERVA“, institut de credit și economii, societate acționară în Beclean.**CONVOCARE.**

„MINERVA“, institut de credit și economii, societate acționară în Beclean invită conform §. 15 din statut, pe Domni acționari la

I-a Adunare generală ordinară,

ce se va ținea în 28 Februarie st. n. 1909, la 3 oare p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte a unui notariu, 3 verificatori și 3 scrutători.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune pe anul 1908. Darea absolutoriului.
3. Aprobarea bilanțului și decidera asupra distribuirei profitului curat.
4. Alegerea alor 5 membrii în comitetul de reviziune pe timp de 3 ani.
5. Modificarea §-lui 13 din statute conform deciziei trb. reg. Nr. 3919. ex. 1908.
6. Eventuale propuneri

Beclean, la 30 Ianuarie 1909.

Direcțiunea.

Contul Bilanț.

ACTIVE :			PASIVE :				
	Cor.	fil		Cor.	fil		
10	Cassa	1219	38	36	Capital acționar	100000	—
6	Escont:			4	Depuneri spre fructificare	39557	86
	a) Cambii de bancă	87805	22	21	Reescont	54104	—
	b) Cambii cu acoperire hip.	79330	—	12	Creditori	1369	78
18	Obligațiunii hip.	320	—	31	Interese transitoare	1826	77
37	Cont-Curent	2369	96		Profit curat	4060	98
25	Efecte	2550	—				
8	Depuneri proprii	102	62				
13	Debitori	3464	26				
35	Debitori la acțiuni	23418	—				
20	Mobilier, după amortizare	340	—				
		200919	39			200919	39

Contul Profit și Perdere.

EȘITE :			INTRATE :				
	Cor.	fil		Cor.	fil		
	Interese:						
5	a) de depuneri	941	76	7	a) de escont	4976	38
22	b) de reescont	743	96	19	b) de credit hipotecar	8	90
	Spese:			9	c) de depuneri proprii	483	26
16	a) Salare	966	92	11	Provisiuni, diverse		
15	b) Porto	131	35				
24	c) Spese de protest	31	20				
30	d) Spese de birou	126	36				
28	Contribuțiuni						
38	Amortizări						
	Profit curat	4060	98				
		7418	41			7418	41

Beclean, la 31 Decembrie 1908.

Dr. Oct. Pavelea m. p.,
director executiv.

Ioan Cărcu m. p.,
cassar

Ioan Baci m. p.,
contabil.

Membrii Direcțiunii:

Elia Blaga m. p. Ioan Cărcu m. p. Valeriu Vertic m. p. Gregoriu Pușcariu m. p. Rebrean Ioan m. p.

Simion Popan m. p. Alexandru Boeriu m. p. Mih Făgărășan m. p. Dr Octavian Pavelea m. p.

Subsemnatul comitet de reviziune am examinat conturile de sus și le am aflat în consonanță cu registrele.

Matei Șirlinca m. p. Mihail Bacu m. p. Ioan Pop m. p. Anton Hangea m. p.

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva“ București.

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.

G. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ prețul 1.50 cor.

N. Petra-Petrescu, Iie Marin, istoric-ră pentru tinerime, localizată după nemțesce. 193 pag. Prețul cor. 1.50

Vasilie Pop, „Domnița Vioreca“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20

M. Salodeanu, „Floarea Oflită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20

Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poezii a cor. 1.50

Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50

Eugeniu Bourcanul, „Povestiri din copilărie“. Prețul a cor. 1.50

Vasilie C. Osvadă, „Băncile populare din România“ cu un adău informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05

Ion Manolache-Holda, Fete, portrele schițe și nuvele, ediție I 316 pag. Prețul Lei 1.50

Il. Chendi, „Fragmente“. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Folietone“ scrie. 246 pag. Prețul Lei 2.50

Vasilie C. Osvadă, „Legea Tovarășilor“. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). — 55

Magazin nou!

Am onoarea a aduce la cunoștința On publică că am deschis un magazin cu **bijuterii d'aur, argint și ciasornice** sub firma **Th. Kärgelein**, Brassó, Strada Porții nr. 57

Vis-à-vis de Librăria „BRASÓI LAPOK“. — Născuța mea este aceea a câștiga încrederea On. public prin un serviciu solid.

Atelier propriu de reparaturi. — Inele de logodnă se pregătesc în cel mai scurt timp după măsură.

Cumpăr aur vechiu, argint și pietri scumpe.